

Personajele

MARGARET

BRICK

MAE (uneori numită Sora Mare)

MAMA-MARE

DIXIE, o fetiță

PAPA CEL MARE

GOOPER (uneori numit Fratele Mare)

DOCTORUL BAUGH (pronunțat „Bau“)

SERVITORI

COPII

Note pentru scenograf

Decorul înfățișează camera de zi-dormitor a unei locuințe de pe o plantație de bumbac din delta fluviului Mississippi. Camera, situată la etaj, este înconjurată de o terasă-galerie care încercuiește toată casa. Încăperea are o ușă dublă, mare, care răspunde pe terasă și prin care se zăresc balustrade albe și cerul de vară, care se întunecă treptat, în înserare și apoi în noapte, pe parcursul piesei ce se desfășoară într-o singură după-amiază și seară, exact în spațiul temporal în care este interpretată.

Stilul mobilierului e victorian, cu o amprentă de Orient Îndepărtat.

Pe un perete lateral se găsesc ușa care duce spre baie și, în fața ei, ușa care răspunde în hol. Două piese de mobilier sunt indispensabile: un pat dublu, mare, cu suprafața ușor înclinată pentru ca persoanele care se întind pe el să poată fi bine văzute, și, rezemată de perete, între uși, o monumentală monstruoșitate tipică vremurilor noastre: o combină uriașă, conținând radio, pick-up și televizor, precum și un mic bar în care se găsesc numeroase sticle și pahare.

10 / TENNESSEE WILLIAMS

Decorul poate fi mult mai puțin realist decât l-am descris eu. Cred că pereții s-ar putea dizolva în văzduh și tavanul ar putea fi înlocuit de cer.

O seară de vară; acțiunea este continuă, întreruptă doar de două pauze.

Actul I

La ridicarea cortinei, cineva face un duș în baie, a cărei ușă e pe jumătate deschisă. O femeie tânără, foarte drăguță, cu o expresie de îngrijorare pe chip, intră în dormitor și se îndreaptă spre ușa băii.

MARGARET (*strigând ca să acopere zgomotul dușului*):
Unu' din monștrii ăia fără gât a scăpat pe rochia mea o felie de pâine caldă cu unt, așa că trebuie să mă schimb!
(*Apa dușului se închide și Brick, fără a fi încă văzut, îi răspunde pe un ton de interes prefăcut, care-i maschează totala indiferență, tonul caracteristic cu care se adresează soției sale.*)

BRICK: Ce-ai spus, Maggie? N-am putut să te aud din cauza apei.

MARGARET: Mă rog... am făcut doar o remarcă... unu' din monștrii ăia fără gât mi-a pătat rochia frumoasă de dantelă, așa că trebuie să mă schimb. (*Deschide și închide cu zgomot sertarele scrinului.*)

BRICK: De ce-i numești pe puștii lui Gooper monștri fără gât?

MARGARET: Pentru că n-au gât. Nu-i un motiv suficient?

BRICK: Chiar n-au gât?

MARGARET: În nici un caz unul vizibil. Căpăţânile umflate le sunt plasate direct pe corpurile dolofane, fără nici un element de tranziţie.

BRICK: Asta-i rău.

MARGARET: Sigur că-i rău, pentru că n-ai cum să le suceşti gâtul. Înţelegi, iubitul? (*Îşi scoate rochia şi rămâne într-un furou de satin sidefiu, garnisit cu dantelă.*) Da, sunt nişte monştri fără gât şi toate fiinţele fără gât sunt monştri... (*De afară se aud ţipete de copii.*) Îi auzi? Îi auzi cum răcnesc? Nu ştiu unde le este localizată vocea, din moment ce n-au gât. Ce să-ţi spun, la masă m-au enervat în asemenea hal, încât îmi venea să-mi las capul pe spate şi să scot un urlet care să se audă până dincolo de graniţă, în Louisiana. Şi i-am spus scumpei tale cumnăţele, Mae: „Draga mea, nu poţi să-ţi îndopi odraslele la o masă separată, acoperită cu o faţă de masă din muşama? Uite ce mizerie au făcut pe faţa de masă de dantelă!“ Iar Mae a căscat nişte ochi cât cepele şi a scheunat: „Vaiii, nuuu! De ziua de naştere a lui Papa cel Mare? Vai de mine, nu mi-ar ierta-o niciodată!“ Pot să-ţi spun însă că Papa cel Mare nu a răbdat să-i audă pe cei cinci monştri fără gât leorpăind şi plescăind în mâncare. Şi-a aruncat furculiţa pe masă şi a zberlat: „Gooper, pentru Dumnezeu, de ce nu duci purceii ăştia la o troacă, în bucătărie?“ Îţi spun sincer, îmi venea să urlu de bucurie! Gândeşte-te, Brick, cinci puradei şi al şaselea pe drum. Şi-au cărat toată şatra după ei, ca pe nişte lighioane de expus la bâlci. Şi tot timpul îi pun pe plozi să facă fel de fel de năzdrăvănii:

„Mezinu’, ia arată-i lui Papa cel Mare cum faci tu chestia aia; fetița, spune-i lui Papa cel Mare poezi-oara! Comoară, ia arată-i gropițele tale! Frățioare, arată-i lui Papa cel Mare cum stai tu în cap!“ Și așa turuie întruna și nu mai încetează cu aluziile că tu și cu mine n-avem copii, că suntem sterpi și, deci, inutili. E comic, desigur, dar și dezgustător, pentru că-i cu ochi și cu sprâncene ce urmăresc ei.

BRICK (*lipsit de interes*): Ce urmăresc, Maggie?

MARGARET: Știi foarte bine.

BRICK (*ieșind din baie*): Nu, nu știu.

(Stă în ușa băii uscându-și părul cu un prosop și sprîjinindu-se de suportul de prosoape pentru că are o gleznă scrântită și îmbrăcată în ghips. E zvelt și drept ca un băiețandru. Băutura nu a făcut încă ravagii asupra lui.)

MARGARET: Atunci am să-ți spun eu ce urmăresc, băiețăș. Să-ți sufle partea ta din moștenirea lui tăică-tu și... (*Se oprește o clipă, ca înghețată, înainte de remarcă următoare. Apoi urmează cu glas scăzut, de parcă face o confesiune dureroasă.*) ...Acum când știm că Papa cel Mare o să moară de... cancer... (*Se aud glasuri de jos, de pe peluză. Margaret își înalță brațele goale și își pudrează subțiorile, oftând:*) E atâta lumină în camera asta...

BRICK (*încet, dar tăios*): Știm?

MARGARET: Ce să știm?

BRICK: Că Papa cel Mare moare de cancer?

MARGARET: Azi a sosit rezultatul biopsiei.

BRICK: O...

MARGARET: Da, chiar adineauri am aflat rezultatul... și nu m-a surprins, puișor. Încă din primăvara trecută, când am venit aici, am recunoscut simptomele și pun mâna-n foc că și Fratele Mare și nevastă-sa n-au avut nici o îndoială. De aceea și-au contramandat în vara asta vacanța lor obișnuită în răcoarea munților și-au venit fuga-fuguța cu tot tribul de urlători după ei. Și de ce o țin întruna în aluzii la Rainbow Hill? Știi ce-i Rainbow Hill? Un sanatoriu vestit pentru alcoolicii și drogații din lumea filmului.

BRICK: Eu nu fac parte din lumea filmului.

MARGARET: Nu, și nu te droghezi. Dar în rest, ești un candidat perfect pentru Rainbow Hill, puișor, și acolo au de gând să te expedieze – dar numai peste cadavrul meu! Da, numai peste cadavrul meu or să te trimită de aici, dar tare le-ar mai plăcea s-o facă. Și atunci Fratele Mare ar strânge baierile pungii și ne-ar ajusta indemnizațiile, poate c-ar căpăta împu-ternicire judecătorească și ne-ar tăia toate creditele oriunde și oricând ar pofti. Nemernicul!... Ți-ar plăcea așa ceva, puișor? Mă rog, tu ai făcut tot ce ți-a stat în putință ca să se ajungă aici, ai făcut tot ce-ai putut ca să-i ajuți și să-i sprijini în planul ăsta drăcesc al lor... Ți-ai părăsit slujba și te-ai dedicat trup și suflet ocupației de a te pili. Și, colac peste pupăză, ți-ai mai scrântit și glezna azi-noapte pe terenul de sport al Universității. Ce-ai făcut acolo? Cursă cu obstacole? La două sau trei noaptea. Nemaipomenit! Te-au dat ăia la ziar, au publicat un articolaș despre un fost foarte cunoscut atlet, care azi-noapte a pornit

de unul singur într-o cursă cu obstacole, pe terenul de sport al Universității, și care, nefiind în formă, s-a împiedicat la primul obstacol. Fratele Gooper pretinde că a făcut uz de influența lui ca să nu-ți divulge numele sau măcar inițialele. Dar, Brick, tu ai totuși un avantaj asupra lui!

(În timpul acestei tirade, Brick, șchiopătând, s-a întins lenevos pe patul alb ca neaua și s-a întors, cu precauție, pe o parte.)

BRICK (*sec*): Ai spus ceva, Maggie?

MARGARET: Papa cel Mare e topit după tine, dragule. Și nu-i înghite pe Fratele cel Mare și pe nevastă-sa, monstrul ăsta de fertilitate, Mae. Știi de unde știi? După expresia feței lui când iapa asta îl gratifică cu unul din subiectele ei favorite – de pildă, cum a refuzat ea să fie anesteziată când a fătat gemenii. Pentru că a simțit că maternitatea e o experiență pe care trebuie s-o trăiești deplin, cu toată luciditatea, ca să-i poți aprecia miracolul. Ha! Sau cum l-a convins pe Fratele Mare să stea la căpătâiul ei în sala de nașteri, ca nu cumva să piardă vreo fărâmbă din miracolul de a produce monștri fără gât... Papa cel Mare are față de ăștia doi aceeași atitudine ca și mine! În ce mă privește, îl iau din când în când peste picior, dar bătrânul îmi îngăduie. Uneori îmi face impresia că Papa cel Mare simte o atracție sexuală inconștientă față de mine.

BRICK: Ce te face să crezi c-ar avea o atracție sexuală față de tine, Maggie?

MARGARET: Felul în care îmi cântărește din ochi trupul când îi vorbesc, își lasă privirile pe țâțele mele și se linge pe buze. Ha, ha!

BRICK: Ești dezgustătoare.

MARGARET: Ți-a spus cineva vreodată că ești un puritan cu un morcov în cur? Foarte frumos că bătrânul ăsta, cu un picior în groapă, se uită la corpul meu cu ceea ce mi se pare a fi o apreciere binemeritată. Și vrei să-ți mai spun una nostimă? Bătrânul habar n-are câți plozi au produs Mae și Gooper. „Câți copii aveți?” i-a întrebat la masă, de parcă Fratele Mare și nevastă-sa erau niște cunoștințe noi pentru el. Și când l-au informat că au cinci și că numărul șase e pe drum, părea neplăcut surprins. (*Se aud țipete de jos.*) Rageți, monștrilor! (*Se întoarce spre Brick cu un zâmbet fermecător care se stinge când observă că el privește în gol, fără s-o ia în seamă.*) Da, puișor, ar fi trebuit să fii și tu azi la masa aniversară. Știi, Papa cel Mare, Domnul să-l țină, e cel mai scump moșulică din lume, dar când vede haleala în față, nu-i mai pasă de nimic. Mae și Gooper erau așezați unul lângă altul, chiar în fața lui Papa cel Mare, și-l urmăreau ca niște ulii, înfulecând și trăncănind despre „drăgălășenia” și „deșteptăciunea” monștrilor fără gât. Iar monstruleții fără gât erau înșirați în jurul mesei, unii în scaune înalte, alții cocoțați pe enciclopedii, toți cu pălării de hârtie care de care mai trăsните, în cinstea zilei de naștere a lui Papa cel Mare. Și vreau să-ți spun că în tot timpul mesei, Fratele Mare și consoarta lui n-au încetat să-și dea coate și să-și facă semne și să-și tragă ghionturi – ce mai, parcă erau doi trișori la cârți

care jupuiau un fraier. Până și Mama-Mare, Domnul s-o țină, care n-are mintea cea mai strălucită și mai ageră din lume, și-a dat seama și a spus: „Gooper, ce vă tot faceți semne tu și cu Mae?“ Îți jur că aproape m-am înecat de bucurie! (*Margaret se așază în fața măsuței de toaletă, cu spatele la Brick care o urmărește cu o privire nedefinită. Amuzată? Șocată? Disprețuitoare? Câte ceva din toate astea.*) Știi, frate-tu Gooper încă își mai face iluzia că a făcut un pas uriaș pe scara socială când s-a însurat cu domnișoara Mae Flynn din Memphis. Dar Flynn n-a avut niciodată altceva decât bani și pe ăștia i-a pierdut. Erau doar niște parveniți. Desigur, Mae Flynn a ieșit în lume cu opt ani înainte să-mi fac eu debutul la Nashville, dar eu am avut niște prieteni din Memphis de la care am aflat cine contează cu adevărat și cine nu, în societatea de acolo. Și, știi, Papa Flynn a scăpat ca prin urechile acului de gherlă pentru niște matrapazlăcuri la bursă, când i s-a prăbușit lanțul de magazine, iar Mae, o fi fost ea regina Carnavalului Bumbacului, cum ne împuie toată ziua urechile ca nu cumva să uităm, da' asta-i o cinste pentru care n-o invidiez. Auzi, să stai cocoțată pe un tron de tinichea într-o rablă de camion și să străbați Strada Mare zâmbind, făcând temenele și bezele la toți derbedeii. (*Îl zărește pe Brick în oglindă și se întoarce cu fața la el:*) De ce te uiți așa la mine?

BRICK (*fluierând ușor*): Cum mă uit, Maggie?

MARGARET (*cu intensitate și spaimă*): Așa cum te uitai la mine înainte să-ți surprind privirea în oglindă și să începi să fluieri. Nu știu cum să-ți explic, dar mi-a

înghețat sângele în vine. Și în ultima vreme te-am surprins de multe ori privindu-mă în felul ăsta. La ce te gândești când mă privești așa?

BRICK: Nu eram conștient că mă uitam la tine, Maggie.

MARGARET: Mă rog, eu eram conștientă, la ce te gândea?

BRICK: Nu-mi amintesc să mă fi gândit la ceva.

MARGARET: Nu-ți imaginezi că știi? Nu-ți dai seama că știi?

BRICK (*pe un ton rece*): Ce știi, Maggie?

MARGARET (*străduindu-se să-și găsească cuvintele*): Că am suferit... o oribilă... transformare. Că am devenit... dură! Furibundă... Crudă! Asta ai observat la mine în ultima vreme. Cum ai putut să nu observi? Așa e. Nu mai sunt... sensibilă ca altădată. Nu-mi mai pot îngădui să fiu sensibilă. (*Face eforturi ca să-și recapete stăpânirea de sine.*) Dar Brick? Brick?

BRICK: Ai spus ceva?

MARGARET: Am vrut să spun ceva. Anume că mă simt singură. Foarte singură.

BRICK: Fiecare dintre noi e singur...

MARGARET: Trăind alături de un om pe care-l iubești, te poți simți mai singur decât atunci când nu ai pe nimeni... dacă cel pe care-l iubești nu simte nimic pentru tine.

(*O scurtă pauză. Brick, sărind într-un picior, vine în mijlocul scenei și o întrebă pe soția lui fără să o privească:*)

BRICK: Ai prefera să trăiești singură, Maggie?